Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UNII EUROPEJSKIEJ (w pełnym składzie)

z dnia 27 września 2011 r.*

Służba publiczna — Postępowanie — Ustalenie kosztów — Koszty podlegające zwrotowi — Wydatki niezbędne — Wynagrodzenie wypłacone przez instytucję jej adwokatowi — Obowiązek pokrycia tego wynagrodzenia przez skarżącego, który przegrał sprawę — Zasada równości traktowania — Skuteczna ochrona sądowa — Przesłanki

W sprawie F-55/08 DEP

Carlo De Nicola, członek personelu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, zamieszkały w Strassen (Luksemburg), reprezentowany przez adwokata L. Isolę,

strona skarżąca,

przeciwko

Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI), reprezentowanemu przez F. Martin, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez adwokata A. Dal Ferra,

strona pozwana,

SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ (w pełnym składzie),

w składzie: P. Mahoney, prezes, H. Tagaras, S. Gervasoni, prezesi izb, H. Kreppel (sprawozdawca), I. Boruta, S. Van Raepenbusch i M.I. Rofes i Pujol, sędziowie,

sekretarz: W. Hakenberg,

wydaje następujące

Postanowienie

1 Pismem złożonym faksem w sekretariacie Sądu w dniu 29 marca 2010 r. (oryginał wpłynął w tym samym dniu) Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) złożył do Sądu wniosek o ustalenie kosztów w następstwie wyroku Sądu z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie F-55/08 De Nicola przeciwko EBI (będącego obecnie przedmiotem odwołania do Sądu Unii Europejskiej w sprawie T-37/10 P).

* Język postępowania: włoski.

Okoliczności powstania sporu

2 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 5 czerwca 2008 r. C. De Nicola wnosił, po pierwsze, o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 14 grudnia 2007 r., którą komisja odwoławcza EBI oddaliła jego zażalenie mające na celu z jednej strony ponowne przeanalizowanie oceny przyznanej mu za rok 2006, a z drugiej strony stwierdzenie nieważności decyzji EBI z dnia 13 lipca 2007 r. dotyczącej awansów przyznanych za rok 2006 w zakresie, w jakim skarżący nie został awansowany do grupy funkcyjnej D; po drugie, o stwierdzenie nieważności sprawozdania z oceny skarżącego za rok 2006 oraz decyzji z dnia 13 lipca 2007 r. w zakresie, w jakim skarżący nie został awansowany do tej grupy funkcyjnej; po trzecie, o stwierdzenie, że był ofiarą mobbingu; po czwarte, o zasądzenie od EBI zadośćuczynienia za krzywdy, jakich miał doznać wskutek tego mobbingu; wreszcie o stwierdzenie nieważności decyzji o odmowie pokrycia niektórych kosztów medycznych dotyczących terapii laserowej.

3 Wyżej wymienionym wyrokiem z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie De Nicola przeciwko EBI Sąd oddalił skargę i obciążył C. De Nicolę kosztami poniesionymi przez EBI.

4 Pismem z dnia 14 stycznia 2010 r. EBI zażądał od C. De Nicoli zapłaty kwoty 18 232,25 EUR, na którą składała się kwota 17 000 EUR z tytułu wynagrodzenia wypłaconego przez EBI adwokatowi, z którego usług EBI korzystał, kwota 364,05 EUR wynikająca z kosztów podróży tego adwokata oraz kwota 868,20 EUR z tytułu „ogólnych kosztów administracyjnych”. Do pisma dołączono rachunki przesłane EBI przez jego adwokata.

5 E-mailem z dnia 15 lutego 2010 r. C. De Nicola poinformował EBI, że żądana od niego kwota nie jest ani proporcjonalna, ani uzasadniona. Zainteresowany oświadczył jednak, że jest gotów zapłacić kwotę 4 800 EUR.

6 W piśmie z dnia 1 marca 2010 r. skierowanym do C. De Nicoli EBI wskazał, że „w trosce o osiągnięcie kompromisu i w celu uniknięcia postępowania w sprawie ustalenia kosztów” jest skłonny określić koszty podlegające zwrotowi na kwotę 16 000 EUR. Bank dodał jednak, że propozycję tę należy rozumieć w ten sposób, że „nie wiąże ona [EBI] na przyszłość, w razie ewentualnego postępowania w sprawie ustalenia kosztów”.

7 W odpowiedzi na to pismo C. De Nicola w e-mailu z dnia 8 marca 2010 r. również wyraził chęć uniknięcia nowego postępowania sądowego i zaproponował EBI zapłatę kwoty 6 000 EUR, tj. kwotę wyższą niż zadeklarowana przez niego w e-mailu z dnia 15 lutego 2010 r.

8 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 29 marca 2010 r., EBI złożył niniejszy wniosek o ustalenie kosztów.

9 Sprawa została przydzielona pierwszej izbie Sądu.

10 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 19 maja 2010 r., C. De Nicola przedłożył swoje uwagi w przedmiocie wniosku o ustalenie kosztów.

Żądania stron i postępowanie

11 EBI wnosi do Sądu o ustalenie kosztów należnych od C. De Nicoli w związku ze sprawą F-55/08 na kwotę 18 214,50 EUR.

12 Carlo De Nicola wnosi do Sądu o oddalenie wniosku jako niedopuszczalnego, ewentualnie o oddalenie jako niezasadnego.

13 Sprawa została przekazana pełnemu składowi Sądu.

14 W ramach środków organizacji postępowania Sąd wezwał strony do udzielenia odpowiedzi na następujące zasadnicze pytania:

— Kiedy instytucja korzysta z pomocy adwokata, to czy wypłacone mu wynagrodzenie należy – wobec szczególnego charakteru spraw spornych z zakresu służby publicznej oraz w świetle zasady równego dostępu do sądu – uznać za „niezbędne w związku z postępowaniem" w rozumieniu art. 91 lit. b) regulaminu postępowania, skoro korzystanie z pomocy adwokata stanowi jedynie uprawnienie instytucji, a nie nałożony na nią obowiązek?

— Czy nie jest tak, że uznanie, iż wynagrodzenie wypłacone przez instytucję adwokatowi jest „niezbędne w związku z postępowaniem", może stać się przyczyną nierównego traktowania skarżących, którzy przegrywają sprawę, w zależności od tego, czy pozwana instytucja korzystała z pomocy adwokata lub z niej nie korzystała, podczas gdy skarżący nie mają żadnego wpływu na to, czym kieruje się instytucja, podejmując decyzję o skorzystaniu z usług adwokata (brak w instytucji – wskutek jej wyboru – służby prawnej mogącej zajmować się sprawami z zakresu służby publicznej, organizacja i wielkość takiej służby, obciążenie pełnomocników, ich niemożność pracy w języku postępowania itp.)?

— W każdym razie, czy w niniejszej sprawie korzystanie przez EBI z pomocy adwokata było rzeczywiście niezbędne, mając na uwadze czynności już wcześniej wykonane przez służby wewnętrzne EBI w jego sporze z C. De Nicolą?

— Jaki wpływ na rozstrzygnięcie sporu powinno mieć postanowienie prezesa Trybunału z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie C-198/02 P (R)-DEP EBI przeciwko De Nicoli?

15 Strony zastosowały się do tych środków organizacji postępowania.

Argumenty stron

16 EBI podnosi, że kwota 18 214,50 EUR, jakich żąda tytułem kosztów podlegających zwrotowi, tj. 17 000 EUR stanowiące wynagrodzenie adwokata, 364,50 EUR odpowiadające kosztom podróży poniesionym przez adwokata w celu udania się do Sądu oraz 850 EUR tytułem „ogólnych kosztów administracyjnych", jest rozsądna i zgodna ze wskazaniami orzecznictwa.

17 Jeżeli chodzi konkretnie o wynagrodzenie adwokata w wysokości 17 000 EUR, EBI przypomina, że zgodnie z orzecznictwem mieści się ono w pojęciu kosztów niezbędnych poniesionych w związku z postępowaniem. EBI zauważa następnie, że chociaż kwestie prawne, jakie pojawiły się w sprawie głównej, nie były nowe, to ciężar ilościowy, mierzony w liczbach stron skargi, do której dołączono znaczną liczbę załączników, jak również zgłaszanie licznych żądań przez C. De Nicolę wymagały od adwokata dużej liczby godzin pracy. Zresztą sama długość wyroku – 276 punktów – świadczy zdaniem EBI o złożoności sporu w postępowaniu głównym. Wreszcie EBI podkreśla, że kwota wynagrodzenia adwokata, obejmująca, do wysokości 1 000 EUR, koszty opracowania niniejszego wniosku o ustalenie kosztów, odpowiada – przyjmując średnią stawkę godzinową wynoszącą 220 EUR – około 77 godzinom pracy, co jest adekwatne do udzielonych świadczeń.

18 Carlo De Nicola w odpowiedzi podnosi przede wszystkim niedopuszczalność wniosku o ustalenie kosztów, twierdząc, że zgodnie z art. 41 regulaminu pracowniczego EBI powinien on być poprzedzony postępowaniem polubownym.

19 Z ostrożności C. De Nicola wnosi o oddalenie wniosku.

20 Jeżeli chodzi o wynagrodzenie adwokata, C. De Nicola nie zgadza się z twierdzeniem, że było ono niezbędne w związku z postępowaniem. Podkreśla, że skoro EBI był uprawniony do tego, by przed Sądem reprezentowali go wyłącznie jego pracownicy, powinien wykazać, że w tym przypadku wystąpiła konieczność skorzystania z usług adwokata zewnętrznego, w szczególności z uwagi na złożoność rozpatrywanych kwestii. Tymczasem według C. De Nicoli EBI, który ograniczył się do określenia z góry i w sposób ryczałtowy wynagrodzenia swego adwokata, nie przedstawia takiego dowodu i nie wskazuje na żaden konkretny akt, którego opracowanie wiązało się z takimi trudnościami, że konieczne stało się korzystanie z pomocy zewnętrznego profesjonalisty. Wreszcie C. De Nicola przypomina, że sam EBI przyznał we wniosku, iż zagadnienia, które pojawiły się w sprawie głównej, nie były nowe, oraz dodaje, że liczne dokumenty załączone do jego skargi w sprawie głównej były autorstwa właśnie EBI i zostały złożone już w poprzednich sprawach.

21 Jeżeli chodzi o koszty podróży poniesione przez adwokata w celu udania się do Sądu, C. De Nicola kwestionuje ich rzeczywisty charakter, a ponadto zauważa, że żądana kwota 364,50 EUR odpowiada dokładnie kwocie, na którą ten sam adwokat wystawił EBI rachunek w związku z przyjazdem na zebranie w dniu 17 września 2008 r.

22 Co do ogólnych kosztów administracyjnych objętych żądaniem zwrotu na kwotę 850 EUR, C. De Nicola utrzymuje, że EBI również nie przedstawia dowodu na poniesienie tych kosztów.

23 W odpowiedzi na uwagi C. De Nicoli EBI podważa twierdzenie, jakoby wynagrodzenie wypłacone adwokatowi nie było niezbędne. Wyjaśnia, że zasoby kadrowe jego służby prawnej są skierowane na wykonywanie zadań, do których została powołana, tj. przyznawanie kredytów i gwarancji w celu przyczyniania się do rozwoju rynku wewnętrznego, co nie pozwala na badanie i prowadzenie spraw spornych między EBI a członkami jego personelu. EBI wywodzi stąd, że jego utrwalona praktyka polegająca na korzystaniu z pomocy adwokata przed wszystkimi sądami Unii niezależnie od języka postępowania powinna zostać uznana za niezbędną dla zapewnienia sobie obrony.

Ocena Sądu

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o ustalenie kosztów

24 Należy zauważyć, że wniosek o ustalenie kosztów złożony przez EBI wynika z przyznanego mu ww. wyrokiem w sprawie głównej De Nicola przeciwko EBI prawa do kosztów, tym samym nie wchodzi w zakres praw i obowiązków regulaminowych C. De Nicoli jako członka personelu EBI (zob. podobnie postanowienie Sądu Pierwszej Instancji z dnia 4 sierpnia 1998 r. w sprawie T-77/98 Eppe przeciwko Komisji, pkt 11). W tych okolicznościach C. De Nicola nie ma podstaw do twierdzenia, że wniosek o ustalenie kosztów, by był dopuszczalny, powinien był zostać poprzedzony postępowaniem polubownym przewidzianym w art. 41 regulaminu pracowniczego EBI; zresztą w orzecznictwie wskazywano na fakultatywny charakter tego postępowania (wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie T-385/00 Seiller przeciwko EBI, pkt 73).

25 Wynika stąd, że wniosek o ustalenie kosztów jest dopuszczalny.

W przedmiocie zasadności wniosku o ustalenie kosztów

Odnośnie do wynagrodzenia adwokata w związku z postępowaniem głównym

26 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej instytucje Unii reprezentuje przed Trybunałem Sprawiedliwości pełnomocnik, ustanawiany dla każdej sprawy; pełnomocnika może wspomagać doradca albo adwokat lub radca

prawny. Z orzecznictwa wynika, że terminu „instytucja" użytego w tym artykule nie można rozumieć w ten sposób, że obejmuje on wyłącznie instytucje wymienione w art. 13 ust. 1 TUE, ale także inne organy i jednostki organizacyjne Unii, takie jak EBI (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie F-59/09 De Nicola przeciwko EBI, pkt 116, będący obecnie przedmiotem odwołania do Sądu Unii Europejskiej w sprawie T-264/11 P).

27 Zgodnie z art. 91 lit. b) regulaminu postępowania za podlegające zwrotowi uważa się „niezbędne wydatki poczynione przez strony w związku z postępowaniem, w szczególności koszty podróży i pobytu, a także wynagrodzenia osób reprezentujących strony, jeżeli były konieczne". Z przepisu tego wynika, że koszty podlegające zwrotowi są ograniczone z jednej strony do tych, które zostały poniesione w związku z postępowaniem przed sądem, i z drugiej strony do tych, które były niezbędne w związku z tym postępowaniem (postanowienie Sądu z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie F-7/08 DEP Schönberger przeciwko Parlamentowi, pkt 23).

28 Ustalić należy, czy i pod jakimi warunkami – w sytuacji gdy instytucja w rozumieniu art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości skorzystała z pomocy adwokata – wynagrodzenie wypłacone temu adwokatowi stanowi „koszty podlegające zwrotowi" w rozumieniu art. 91 lit. b) regulaminu postępowania.

29 W tej sytuacji pogląd, jakoby wynagrodzenie wypłacone przez instytucję adwokatowi, z którego usług skorzystała ona w związku ze sprawą toczącą się przed sądem, nigdy nie może być postrzegane jako koszty podlegające zwrotowi, skoro nie ma ona obowiązku zapewnienia sobie wsparcia adwokata, jest nie do przyjęcia. O ile prawdą jest bowiem, że korzystanie przez instytucję z usług adwokata jest jedynie uprawnieniem instytucji, pozostawionym do jej dyspozycji, o tyle jednocześnie korzystanie z takich usług jest uprawnieniem nierozerwalnie związanym z wykonywaniem praw do obrony. W tych okolicznościach wynagrodzenie wypłacone przez instytucję adwokatowi, z którego usług skorzystała, należy zawsze traktować jako koszty.

30 Jednak podleganie zwrotowi wynagrodzenia, jakie zostało wypłacone przez instytucję adwokatowi, z którego usług skorzystała, zależy – co wprost przewiduje art. 91 lit. b) regulaminu postępowania, od tego, by było „niezbędne" w związku z postępowaniem.

31 Oczywiście orzekano już, że kiedy instytucja korzysta ze wsparcia adwokata, wypłacone mu wynagrodzenie wchodzi w zakres pojęcia wydatków niezbędnych poniesionych w związku z postępowaniem (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 21 czerwca 1976 r. w sprawie 126/76 DEP Dietz przeciwko Komisji, pkt 5, 6; z dnia 7 września 1999 r. w sprawie C-409/96 P-DEP Komisja przeciwko Sveriges Betodlares i Henrikson, pkt 12; z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie C-198/02 P-DEP EBI przeciwko De Nicoli, pkt 18; postanowienia Sądu Pierwszej Instancji: z dnia 6 lutego 1995 r. w sprawie T-460/93 DEP Tête i in. przeciwko EBI; z dnia 24 marca 1998 r. w sprawie T-175/94 DEP International Procurement Services przeciwko Komisji, pkt 9).

32 Jednak z przytoczonych w punkcie poprzedzającym postanowień nie można wywieść, że we wszystkich sytuacjach sąd Unii uważa wynagrodzenie wypłacone przez instytucję swojemu adwokatowi za koszty podlegające zwrotowi, co do których instytucja jest zwolniona z obowiązku przedłożenia – zgodnie z art. 91 lit. b) regulaminu postępowania – dowodu ich niezbędności. Precyzując bowiem w niektórych z tych postanowień, że wynagrodzenie adwokata mieści się w „pojęciu wydatków niezbędnych w związku z postępowaniem", sąd Unii ograniczył się do wskazania, że w odróżnieniu od innych kosztów, ze swej istoty wyłączonych z wydatków niezbędnych, jak wynagrodzenie pracowników reprezentujących instytucje przed sądami, wynagrodzenie adwokata może, pod warunkiem przedstawienia dowodu na jego niezbędność, zostać zwrócone instytucji. O ile prawdą jest, że – już po zapadnięciu postanowień wymienionych w punkcie poprzedzającym – Rada Unii Europejskiej, decyzją z dnia 2 listopada 2004 r. ustanawiającą Sąd (Dz.U. L 333, s. 7), wprowadziła do statutu Trybunału Sprawiedliwości załącznik I, którego art. 7 ust. 5 zdanie drugie stanowi odtąd, że z zastrzeżeniem

przepisów szczególnych regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę, wynika stąd jednak wyłącznie zmiana reguł zasądzania kosztów, a nie ich definicja.

33 Gdyby art. 91 lit. b) regulaminu postępowania należało rozumieć w ten sposób, że oznacza on w każdej sytuacji, bez szczególnego obiektywnego uzasadnienia, że wynagrodzenie wypłacone przez instytucję jej adwokatowi należy postrzegać jako „wydatki niezbędne" w rozumieniu tego artykułu, taka wykładnia wiązałaby się z ryzykiem naruszenia zasady równości w szczególnym wypadku, gdyby dwaj urzędnicy tej samej instytucji wnieśli, każdy osobno, skargi przeciwko niej, a instytucja w związku z pierwszą z tych skarg korzystała ze wsparcia adwokata, a w związku z drugą nie zdecydowała się na usługi adwokata. W razie oddalenia każdej z tych skarg i obciążenia każdego z tych urzędników kosztami poniesionymi przez pozwaną instytucję kwota tych kosztów okazałaby się znacząco wyższa dla pierwszego z tych urzędników niż dla drugiego. Tymczasem z orzecznictwa wynika, że w dziedzinie, która wchodzi w zakres wykonywania uprawnień dyskrecjonalnych, zasada równości traktowania zostaje naruszona, jeżeli instytucja dokonuje rozróżnienia arbitralnego i oczywiście nieadekwatnego do zamierzonego celu (wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie T-251/02 E przeciwko Komisji, pkt 124).

34 Okoliczność, jak w niniejszej sprawie, że instytucja regularnie korzystała z pomocy adwokata w sporach z jej pracownikami, nie wystarcza, by wyeliminować ryzyko naruszenia zasady równości, ponieważ pracownicy tej instytucji byliby wówczas traktowani inaczej niż urzędnicy i inni pracownicy instytucji, które nie mają zwyczaju korzystania z pomocy adwokata w sprawach sądowych z zakresu służby publicznej lub czynią to rzadko. Prawdą jest, że sąd Unii podkreślił znaczenie autonomii każdej instytucji w rozumieniu art. 19 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości, oddalając zarzuty oparte na jednolitości służby publicznej (zob. wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 16 września 1997 r. w sprawie T-220/95 Gimenez przeciwko Komitetowi Regionów, pkt 72). Jednak dobrodziejstwo tej zasady autonomii nie zostało instytucjom przyznane, gdy występują w roli pracodawców, przy zarządzaniu przez każdą z nich jej personelem. Zasada taka nie może również uzasadniać tego, by pracownicy Unii, niezależnie od tego, której instytucji podlegają, nie mogli znajdować się w takiej samej sytuacji w zakresie dostępu do wymiaru sprawiedliwości w celu rozwiązania sporów między nimi a pracodawcą. W konsekwencji nawet jeśli każda instytucja dysponuje szerokimi uprawnieniami dyskrecjonalnymi, jeżeli chodzi o organizację jej służb i wykonywanie powierzonych jej zadań, to wszyscy pracownicy Unii powinni mieć możliwość dostępu do wymiaru sprawiedliwości na takich samych warunkach, a skuteczność ich prawa do środka zaskarżenia nie powinna zależeć od tego, jakiego wyboru dokonał ich pracodawca w zakresie organizacji swoich służb.

35 Ponadto różnica w traktowaniu wspomniana w punkcie poprzedzającym może również – jeżeli decyzja o korzystaniu z pomocy adwokata lub niekorzystaniu z niej zależy od wyboru języka postępowania – powodować dyskryminację pośrednią ze względu na przynależność państwową, ponieważ stanowiłaby rodzaj kary dla obywateli tych państw członkowskich, których języki nie należą do najczęściej wykorzystywanych w służbach prawnych instytucji.

36 Wreszcie należy przypomnieć, że przed wejściem w życie regulaminu postępowania w dniu 1 listopada 2007 r. wydatki poniesione przez instytucje w sporach z zakresu służby publicznej przed Sądem Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich obciążały zasadniczo te instytucje, zgodnie z art. 88 regulaminu postępowania przed Sądem Pierwszej Instancji. Decyzją z dnia 2 listopada 2004 r. ustanawiającą Sąd Rada postanowiła, jak przypomniano powyżej, że kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Gdyby art. 91 lit. b) regulaminu postępowania należało rozumieć w ten sposób, że całość lub część wynagrodzenia adwokata wypłaconego przez instytucję powinna we wszystkich wypadkach być traktowana jako wydatki niezbędne, ta nowa norma dotycząca kosztów mogłaby spowodować – w sytuacji gdy skarżący przegrywa sprawę, a pozwana instytucja, która korzystała z pomocy adwokata, wnosi o obciążenie skarżącego kosztami – znaczące zwiększenie kosztów procesu po stronie skarżącego. Skarżący przegrywający sprawę musiałby bowiem

pokryć, oprócz wynagrodzenia, jakie wypłacił własnemu adwokatowi, część, a nawet całość wynagrodzenia wypłaconego przez instytucję – koszt procesu mógłby wówczas osiągnąć, a nawet przekroczyć, dziesięciokrotne wynagrodzenie miesięczne urzędnika w stopniu AST 1, bez związku z ewentualnym interesem ekonomicznym, jaki miał we wniesieniu skargi. Wzgląd na takie ryzyko związane z postępowaniem sądowym, w szczególności w sprawach, w których aspekt finansowy jest mało istotny bądź nawet wcale nie ma znaczenia, mógłby odwieść urzędnika lub pracownika od wniesienia skargi. Taki skutek, z uwagi na dysproporcję między stawką procesu a jego kosztami, może mieć negatywny wpływ na skuteczność prawa urzędników i pracowników Unii do wniesienia środka zaskarżenia i naruszać w ten sposób zasadę skutecznej ochrony sądowej rozwiniętej przez orzecznictwo i potwierdzonej w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

37 Z powyższych rozważań wynika, że w wypadku gdy skarżący zostaje obciążony całością lub częścią kosztów poniesionych przez instytucję, powinna ona, w sytuacji gdy zamierza uzyskać zwrot wynagrodzenia wypłaconego adwokatowi, wykazać, że to honorarium stanowi „wydatek niezbędny" w związku z postępowaniem.

38 W tej kwestii należy wskazać, że instytucja może udowodnić niezbędność korzystania z pomocy adwokata w szczególności poprzez wykazanie, że z przyczyn o charakterze czasowym i przejściowym, związanych między innymi z chwilowym przeciążeniem pracą lub nieprzewidzianą absencją personelu jej służby prawnej, w zwykłych warunkach mającego kompetencje do reprezentowania jej przed sądem, była zmuszona do korzystania z pomocy adwokata. Podobnie instytucja, która wobec skarżącego, który wniósł obszerne lub liczne skargi, może wykazać, że gdyby nie skorzystała z pomocy adwokata, byłaby zmuszona do skierowania do ich obsługi swoich zasobów kadrowych w nieproporcjonalnym wymiarze.

39 Natomiast instytucja nie może domagać się zwrotu całości lub części wynagrodzenia wypłaconego adwokatowi, jeżeli ogranicza się do wyjaśnienia, że z powodów budżetowych lub organizacyjnych zdecydowała się na odciążenie swojej służby prawnej od prowadzenia spraw sądowych z zakresu służby publicznej. O ile bowiem instytucja ma prawo dokonania takiego wyboru, o tyle jego konsekwencje nie mogą, poprzez koszty, ciążyć na jej pracownikach, gdyż – jak wskazano powyżej – mogłoby to wiązać się z ryzykiem naruszenia zasady równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości między personelem instytucji, których służba prawna zapewnia reprezentowanie ich przed sądami Unii, a personelem tych instytucji, które regularnie korzystają z pomocy adwokata.

40 Z chwilą gdy instytucja przedstawi dowód na niezbędność korzystania z pomocy adwokata, do sądu należy ocena, czy wynagrodzenie tego adwokata może być zwrócone przez stronę obciążoną kosztami postępowania.

41 W tej kwestii należy zauważyć, że sąd nie bierze pod uwagę krajowych stawek wynagrodzeń adwokatów ani ewentualnego porozumienia zawartego w tym względzie między zainteresowanym a jego pełnomocnikami lub doradcami (zob. na przykład postanowienie Sądu Pierwszej Instancji z dnia 9 września 2002 r. w sprawie T-182/00 DEP Pannella przeciwko Parlamentowi, pkt 28). W braku przepisu prawa Unii dotyczącego stawek sąd swobodnie ocenia okoliczności sprawy, uwzględniając przedmiot i charakter sporu, jego znaczenie w aspekcie prawa Unii, a także trudności związane ze sprawą, nakład pracy, jakiego postępowanie sądowe wymagało od pełnomocników lub doradców, którzy w nim uczestniczyli, a także interes ekonomiczny, jaki sprawa przedstawiała dla stron (ww. postanowienie w sprawie Pannella przeciwko Parlamentowi, pkt 29). Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia podlegającego zwrotowi sąd powinien mieć także na względzie zdolność płatniczą strony obciążonej kosztami, aby nie doszło do nieproporcjonalnego naruszenia prawa tej strony do skutecznego środka zaskarżenia, o którym mowa w art. 47 karty.

42 Wreszcie podlegającej zwrotowi kwoty wynagrodzenia adwokata zainteresowanej instytucji nie można ustalać w oderwaniu od pracy wykonanej, jeszcze przed wniesieniem sprawy do Sądu, przez służby tej instytucji. Skoro bowiem dopuszczalność skargi zależy od złożenia zażalenia oraz jego oddalenia przez

organ powołujący, służby instytucji co do zasady zajmują się sporami, zanim trafią one do Sądu. Wynika stąd, że w sprawach, w których – z jednego z powodów przedstawionych w pkt 38 niniejszego postanowienia – instytucja skorzystała z pomocy adwokata, całkowita liczba godzin pracy tego adwokata, która może okazać się obiektywnie niezbędna w związku z postępowaniem, powinna być liczona jako jedna trzecia liczby godzin, jakich potrzebowałby ten adwokat, gdyby nie mógł korzystać z efektów pracy wcześniej wykonanej przez służbę prawną instytucji.

43 Ten próg można ustalić wyżej, w szczególności w sytuacji gdyby instytucja, w sporze ze skarżącym, który wniósł dużą liczbę skarg mających cechy oczywistego nadużycia, musiała powierzyć adwokatowi w całości lub w części zajmowanie się sprawą, w tym na etapie przedsądowym, w celu uniknięcia nieproporcjonalnego zaangażowania zasobów kadrowych jej służby prawnej.

44 To właśnie w świetle powyższych rozważań należy rozpoznać niniejszy wniosek o ustalenie kosztów w zakresie, w jakim dotyczy wynagrodzenia adwokata wypłaconego przez EBI w sprawie głównej.

45 EBI podnosi, że sprawy sporne z zakresu służby publicznej w żaden sposób nie należą do bieżącej działalności jego służby prawnej, jako że służba ta jest w całości skierowana do zadań, do których została utworzona, tj. przyznawania kredytów i gwarancji w celu przyczyniania się do rozwoju rynku wewnętrznego. Jednak, jak wyżej wskazano, tego rodzaju okoliczność nie jest wystarczająca do wykazania, że wynagrodzenie wypłacone adwokatowi, z którego usług EBI korzystał, należy postrzegać jako wydatki niezbędne w związku z postępowaniem.

46 Jednak w świetle szczególnych okoliczności niniejszej sprawy Sąd uważa, że skorzystanie przez EBI z usług adwokata było konieczne. W istocie, chociaż główny spór nie przedstawiał szczególnych trudności, a kwestie prawne, jakie się w nim pojawiły, dotyczące zasadniczo zgodności z prawem sprawozdania z oceny oraz decyzji o nieawansowaniu, a także zarzucanego mobbingu, nie są kwestiami nowymi w prawie Unii, to należy jednak stwierdzić, że skarga licząca 42 strony była dłuższa niż skargi zwykle wnoszone do Sądu, że załączniki do niej liczyły ponad 700 stron, że podnoszone zarzuty były bardzo liczne, a ich część niepoważna. Ponadto C. De Nicola jeszcze przed tą sprawą wnosił do Sądu Pierwszej Instancji liczne skargi, przy czym każda z nich, ze względu na obszerność pism, wymagała szczególnego nakładu pracy służby prawnej EBI (sprawy połączone T-7/98, T-208/98 i T-109/99, sprawy połączone T-120/01 i T-300/01, sprawy połączone T-7/98 DEP, T-208/98 DEP i T-109/99 DEP oraz sprawa C-198/02 P-DEP).

47 Tak więc skoro skargi C. De Nicoli w sprawie głównej nie można uznać za stanowiące oczywiste nadużycie, słuszna ocena nakładu pracy obiektywnie niezbędnego w związku z postępowaniem będzie się wyrażać w ustaleniu liczby godzin pracy na 25, tj. na jedną trzecią czasu niezbędnego adwokatowi w sytuacji, gdyby nie mógł się oprzeć na rezultatach pracy wcześniej wykonanej przez służbę prawną EBI (75 godzin).

48 Mając na względzie fakt, iż stawka godzinowa w wysokości 220 EUR odzwierciedla rozsądne wynagrodzenie należne doświadczonemu adwokatowi w sprawie tego rodzaju, wynika stąd, że niezbędne wynagrodzenie adwokata, którego koszt poniósł EBI w ramach postępowania głównego, należy ustalić na kwotę 5 500 EUR (tj. 25 godzin × 220 EUR).

Odnośnie do pozostałych kosztów związanych z postępowaniem głównym

49 EBI żąda po pierwsze zwrotu kwoty 364,50 EUR odpowiadającej kosztom podróży, jakie miał ponieść jej adwokat w celu udania się na rozprawę. Wniosku tego nie można jednak uwzględnić. Wprawdzie adwokat, z którego usług EBI skorzystał, rzeczywiście wystawił mu rachunek za podróż służbową do Luksemburga (Luksemburg) na kwotę 364,50 EUR, to jednak dokumenty przedłożone przez EBI na

poparcie wniosku o ustalenie kosztów nie dowodzą, by ta podróż, dotycząca spotkania w siedzibie EBI w dniu 17 września 2008 r., a nie rozprawy, która odbyła się w dniu 24 marca 2009 r., była konieczna w celu przygotowania się do tej rozprawy.

50 Ponadto, jeżeli chodzi o inne wydatki, których zwrotu EBI żąda w wysokości 850 EUR, a odpowiadające „kosztom ogólnym" przezeń poniesionym, jako niemożliwe do wydzielenia z wewnętrznej działalności EBI nie mogą podlegać jakiemukolwiek zwrotowi, nawet ryczałtowemu (zob. podobnie ww. postanowienie w sprawie EBI przeciwko De Nicoli, pkt 19).

Odnośnie do kosztów poniesionych w związku z postępowaniem w sprawie ustalenia kosztów

51 Artykuł 92 regulaminu postępowania dotyczący postępowania w sprawie sporu w przedmiocie kosztów nie przewiduje – w odróżnieniu od art. 86 tego regulaminu – by o kosztach rozstrzygano w wyroku lub postanowieniu kończącym postępowanie. Gdyby bowiem Sąd, rozpoznając złożony na podstawie art. 92 regulaminu postępowania wniosek dotyczący sporu w przedmiocie kosztów sprawy głównej, rozstrzygał o kosztach będących przedmiotem sporu, a osobno o kosztach sprawy o ustalenie kosztów, możliwe byłoby ewentualnie ponowne wniesienie do niego sporu o koszty.

52 Wynika stąd, że nie należy osobno rozstrzygać w przedmiocie wydatków i wynagrodzeń poniesionych w związku z niniejszym postępowaniem (postanowienie Sądu z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie F-14/08 DEP X przeciwko Parlamentowi, pkt 40).

53 Zadaniem Sądu jest jednak, gdy ustala koszty podlegające zwrotowi, uwzględnienie wszystkich okoliczności sprawy aż do chwili wydania postanowienia ustalającego koszty. W tym zakresie Sąd może określić kwotę wydatków związanych z postępowaniem w sprawie kosztów, które były niezbędne w rozumieniu art. 91 regulaminu postępowania (zob. ww. postanowienie w sprawie Schönberger przeciwko Parlamentowi, pkt 48).

54 W niniejszej sprawie Sąd może jedynie stwierdzić, że żądanie ustalenia kosztów miało charakter oczywiście nieproporcjonalny co do ich wysokości, jako że EBI, który żądał, by wysokość podlegającego zwrotowi wynagrodzenia wypłaconego przezeń w ramach sprawy głównej została określona na 16 000 EUR, uzyskał z tego tytułu jedynie kwotę 5 500 EUR, a więc niższą niż kwota 6 000 EUR proponowana przez C. De Nicolę w e-mailu z dnia 8 marca 2010 r. Ponadto adwokat EBI również w ramach niniejszej sprawy o ustalenie kosztów korzystał bezsprzecznie ze wsparcia ze strony służb EBI.

55 Należy jednak pamiętać, że metody obliczania podlegającej zwrotowi wysokości wynagrodzenia wypłaconego przez instytucję jej adwokatowi zostały sprecyzowane w niniejszym postanowieniu. Ponadto z akt sprawy wynika, że adwokat EBI nie tylko sporządził wniosek o ustalenie kosztów, ale także udzielił szczegółowych odpowiedzi pisemnych na kilka pytań Sądu kierowanych do stron.

56 W tych okolicznościach Sąd uważa, że z kwoty 1 000 EUR, jakiej żąda EBI tytułem wydatków związanych z postępowaniem w sprawie ustalenia kosztów, jedynie kwotę 500 EUR można uznać za koszty niezbędne w rozumieniu art. 91 regulaminu postępowania.

57 Z powyższych rozważań wynika, że wysokość kosztów, jakie C. De Nicola powinien zwrócić EBI, należy ustalić na kwotę 6 000 EUR.

Z powyższych względów

SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ (w pełnym składzie)

postanawia, co następuje:

Kwota kosztów podlegających zwrotowi na rzecz Europejskiego Banku Inwestycyjnego w sprawie F-55/08 De Nicola przeciwko EBI zostaje ustalona na 6 000 EUR.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 27 września 2011 r.

Sekretarz
W. Hakenberg

Prezes
P. Mahoney